PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 86 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, poniedziałek 15 kwietnia 1929 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 10.IV ogłaszają p. t. „Władze polskie w przymierzu z rosyjskimi czarnosotincami“ depeszę z Warszawy (Bratina). W depeszy tej korespondent podaje na podstawie „uzyskanych ścisłych wiadomości“, iż M. S. Z. przekazało „moskalofilskim organizacjom w Galicji wschodniej“ ukraińskie rękopisy i bibljoteki, wywiezione podczas wojny światowej z Małopolski wschodniej przez rosyjskie władze okupacyjne, a zwrócone przez poselstwo Z. S. R. R. w Warszawie ministerstwu spraw zagranicznych z prośbą o przekazanie dyrektorowi ukraińskiego muzeum narodowego we Lwowie, prof. Święcickiemu. Do tej depeszy ogłasza pismo obszerny komentarz, w którym oświadcza, iż podana przez korespondenta wiadomość przyciągnie niewątpliwie uwagę opinji sowieckiej. Opinja ta nie będzie mogła pogodzić się ze stanowiskiem władz polskich. Wymieniona bibljoteka i rękopisy zostały wysłane z Z. S. R. R. prof. Święcickiemu i M. S. Z. było w tej sprawie tylko pośredniczącą instancją. Niestety, wywiązało się M. S. Z. z tej pośredniczącej roli w nieco dziwny sposób. Majątek, przeznaczony dla prof. Święcickiego, trafił wskutek skomplikowanej gry politycz. w ręce t. zw. organizacyj moskalofilskich Rząd polski wiedział, iż rząd Z. S. R. R. nie da swej zgody na tak samowolne dysponowanie przekazanym do Polski majątkiem, sprawa ta dowodzi więc bankructwa narodowościowej polityki rządu polskiego. Zgodę swą na przekazanie majątku organizacjom ukraińskim udzielił rząd Polski w r. ub. czyli podczas kokietowania organizacyj ukraińskich. Krwawe wypadki we Lwowie dowodzą niepowodzenia tej polityki piłsudczyków. Obecnie więc usiłują oni przy każdej okazji zaszkodzić Ukraińcom i dowieść im ujemne skutki opozycyjnego ustosunkowania się do Polski. Po niepowodzeniu prób stworzenia ukraińskich organizacyj polonofilskich zwróciły władze polskie swoją uwagę na t. zw. moskalofilów. Wytworzyła się humorystyczna sytuacja. Pozbawiona wszelkich wpływów i nieliczna grupa moskalofilów, tworzona w swoim czasie przez carskich „czarnosotinców“, straciła obecnie swych panów i zaczęła służyć Polakom, których zwalczała na rozkaz carskiej Rosji. Próby rozstrzygnięcia zagadnienia narodowościowego na Ukrainie wschodniej doprowadziły do sojuszu władz polskich z rosyjskimi „czarnosotincami“. Zrozumieć można powody, które skłoniły władze polskie do przekazania majątku ukraińskich nistytucyj kulturalnych moskalofilom, lecz zgodzić się na ten czyn niepodobna. Z. S. R. R. przysługuje prawo wypowiedzenia się w tej sprawie. Władze polskie nie powinny zapominać, iż na terytorjum Z. S. R. R. znajduje się również inny sporny majątek i że nie w interesie Polski leży, aby władze sowieckie dysponowały tym majątkiem tak samo samowolnie, jak to poczynił rząd Polski w danym wypadku.

POLSKA A ŁOTWA.

Izwiestja 10.IV streszczają głosy prasy łotewskiej w sprawie wywiadu, udzielonego przez posła Arciszewskiego, zaznaczając, iż wywiad ten spowodował niezadowolenie opinji łotewskiej i podkreślając, iż socjalityczne pismo łotewskie zażądało od rządu Łotwy odwołania Arciszewskiego z Rygi. W komentarzach do tych wiadomości pismo oświadcza, iż polskie dążenie do ekspansji na Łotwie powoduje odpowiednią reakcję ze strony opinji łotewskiej. Arciszewski w swym wywiadzie otwarcie wyłuszczył cele polskiej polityki na Łotwie. Wywiad ten ułatwił łotewskim działaczom politycznym zrozumienie zaczepnego charakteru polskiej polityki. Zrozumienie to stanowić będzie czynnik, który ułatwi Łotwie prowadzenie samodzielnej polityki zagranicznej. Omawiając następnie dążenie Estonji do zaproszenia Polski do udziału w projektowanej konferencji gospodarczej państw bałtyckich, pismo oświadcza, iż dążenie to spowodowane jest politycznemi nie zaś gospodarczemi względami. Podkreślić należy, iż w chwili, gdy nowy poseł polski w Rydze wygłosił swoją deklarację, wskrzeszono również dążenie do zwoływania bałtyckich konferencyj, tym razem bałtyckiej konferencji gospodarczej.

NIEMCY A ZSRR.

Izwiestja 9.IV donoszą o przyjeździe delegacji gospodarczej Prus Wschodnich do Moskwy. Na dwor-

cu urządzono uroczyste przyjęcie z udziałem delegatów sowietu miejskiego, zachodniej izby handlowej, kilku innych instytucyj sowieckich i ambasady niemieckiej. W dniu przybycia do Moskwy delegaci obecni byli na posiedzeniu niemieckiej sekcji zachodniej izby handlowej, zwołanem dla omówienia stosunków gospodarczych między Prusami Wschodniemi a ZS RR. Sowiet miejski urządził na cześć delegacji przyjęcie.

Izwiestja 9.IV donoszą z Leningradu, iż podczas obiadu na cześć delegacji Prus Wschodnich nadprezydent Siehr wygłosił przemówienie, podczas którego podkreślił, iż Prusy Wschodnie życzą nowej Rosji, wzmocnienia jej sił gospodarczych. Prusy Wschodnie dążą do zacieśnienia swych stosunków gospodarczych z ZSRR. Przemówienia na ten temat zostały również wygłoszone przez innych członków delegacji oraz przez radcę ambasady niemieckiej w Moskwie Twardowskiego.

Izwiestja 10.IV donoszą, że podczas przyjęcia na cześć delegacji Prus Wschodnich, które odbyło się w zachodniej izbie handlowej w Moskwie, Arałow, Klimczuk i Kwiryng podkreślili w swych przemówieniach rolę portu w Królewcu w rozwoju eksportu sowieckiego oraz znaczenie rolnictwa Prus Wschodnich dla rozwoju kultury rolnej w ZSRR. Ambasador von Dierksen oświadczył w swem przemówieniu, iż Prusy Wschodnie stanowią tę pierwszą prowincję Niemiec, która zrozumiała potrzebę nawiązania ścieślejszych stosunnków gospodarczych między Niemcami a ZSRR. Członkowie delegacji podkreślili w swych przemówieniach konieczność zbliżenia gospodarczego i kulturalnego między Prusami Wschodniemi a ZSRR.

Izwiestja 10.IV ogłaszają wywiad z nadprezydentem Prus Wschodnich Siehrem. W wywiadzie tym Siehr oświadczył, iż Prusy Wschodnie „przechodzą przez okres liczny trudności ze względu na oddzielenie ich od reszty Niemiec przez korytarz polski". Siehr nie wątpi, iż rozwój gospodarczy Prus Wschodnich, pracowitość ich ludności oraz pomoc rządu Rzeszy usuną z biegiem czasu te trudności, zaś rozwój stosunków gospodarczych z ZSRR ułatwi ich usunięcie. Celem pobytu delegacji Prsu wschodnich w ZSRR jest wzmocnienie stosunków gospodarczych, które istniały jeszcze przed wojną światową. Po wojnie stanowią Prusy Wschodnie naturalny łącznik między ZSRR a Niemcami. Delegacja nie zamierza zawierać z ZSRR jakichkolwiek tranzakcyj. Celem jej pobytu jest zapoznanie ze stanem gospodarczym ZSRR oraz nawiązanie kontaktu z kierownikami sowieckiego życia gospodarczego. Rozwój stosunków gospodarczych wymaga przedewszystkiem ścisłej współpracy komisarjatu ludowego komunikacji z zarządem kolei wschodnio-pruskich. W drugiej części swej deklaracji poruszył Siehr szczegóły ewentualnych tranzakcyj importowych i eksportowych, które zawarte być mogą między Prusami Wschodniemi a ZSRR.

Izwiestja 10.IV donoszą z Berlina, iż prasa niemiecka usiłuje oczyścić Gumańskiego z zarzutów, które były mu postawione w związku ze sprawą Orłowa. W komentarzach pismo oświadcza, iż usiłowania te określić należy jako bardzo dziwne, gdyż od kilku lat udział Gumańskiego w rozpowszechnianiu sfałszowanych dokumentów sowieckich nie stanowi tajemnicy. Władze związane są być może w stosunku do Gumańskiego pewnemi względami formalnemi, lecz gdy takie pismo, jak „Vorwärts" usiłuje obielić Gumańskiego, usiłowania te określić należy joko błąd polityczny i brak taktu. Elementarna uczciwość polityczna domaga się wyświetlenia wszystkich szczegółów ohydnej afery politycznej, jaką stanowi fałszowanie sowieckich dokumentów.

ANGLJA A Z. S. R. R.

Prawda 10.IV omawia w art. wst. stosunki angielsko-sowieckie na tle pobytu delegacji angielskiej w ZSRR. Stosunki te składają się z kilku części, z których każda oparta jest na pewnem wydarzeniu. Do wydarzeń tych pismo zalicza: 1)pobyt delegacji angielskiej w Moskwie i jej pertraktacje z rządem ZS RR, 2) wypadki w Indjach i 3) ogłoszony przez „Morgen Post" sensacyjny dokument o rzekomej wywrotowej akcji Sowietów w Anglji. Imperjalizm angielski posiada dwie dusze. Pierwsza dąży do ustalenia stosunków handlowych z ZSRR, druga zajmuje się intrygą przeciwko ZSRR i pracuje nad ogłoszeniem sfałszowanych dokumentów politycznych. Należy to do normalnych wewnętrznych przeciwieństw imperjalizmu. Opinja sowiecka zapatruje się spokojnie na sytuację i jest pewna tego, iż burżuazja angielska zmuszona będzie do poczynienia kroków ku nawiązaniu normalnych stosunków z ZSRR.

Prawda 10.IV ogłasza w depeszy z Londynu deklarację, poczynioną przez Mack Donalda współpracownikowi „Daily Herald", podkreślając zdanie Mack Donalda, iż obecna sytuacja w stosunkach angielsko-sowieckich nie może trwać bez końca.

Prawda 10.IV ogłasza obszerne streszczenie głosów prasy angielskiej w sprawie pobytu delegacji angielskiej w Moskwie. Pismo podkreśla, iż angielska prasa konserwatywna nie ukrywa swego niezadowolenia, liberalna zaś dąży do „rozsądnego porozumienia".

Prawda 10.IV donosi, że członkowie delegacji angielskiej odwiedzili główny komitet koncesyjny w Moskwie i w rozmowie z przewodniczącym tego komitetu Ksandrowem interesowali się podstawą organizacji współpracy koncesjonarjuszów zagranicznych z państwem sowieckiem. Prócz tego odwiedzili delegaci angielscy kilka zakładów przemysłu państwowego w Moskwie.

JAPONJA A ZSRR.

Prawda 10.IV, omawiając zmianę taktyki japońskich przemysłowców rybnych w sprawie połowu na wodach sowieckich, określa sytuację jako bankructwo przeciwsowieckiej intrygi japońskiego przemysłu rybnego i podnosi jako sukces sowieckiej polityki udział Japończyków w ostatnim przetargu na wydzierżawienie przemysłu rybnego na Dalekim Wschodzie sowieckim.

FINLANDJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 9.IV donoszą z Helsingforsu, na podstawie głosów prasy finlandzkiej, iż kwestja przystąpienia Finlandji do protokółu moskiewskiego nie bę-

cu urządzono uroczyste przyjęcie z udziałem delegatów sowietu miejskiego, zachodniej izby handlowej, kilku innych instytucyj sowieckich i ambasady niemieckiej. W dniu przybycia do Moskwy delegaci obecni byli na posiedzeniu niemieckiej sekcji zachodniej izby handlowej, zwołanem dla omówienia stosunków gospodarczych między Prusami Wschodniemi a ZSRR. Sowiet miejski urządził na cześć delegacji przyjęcie.

Izwiestja 9.IV donoszą z Leningradu, iż podczas obiadu na cześć delegacji Prus Wschodnich nadprezydent Siehr wygłosił przemówienie, podczas którego podkreślił, iż Prusy Wschodnie życzą nowej Rosji, wzmocnienia jej sił gospodarczych. Prusy Wschodnie dążą do zacieśnienia swych stosunków gospodarczych z ZSRR. Przemówienia na ten temat zostały również wygłoszone przez innych członków delegacji oraz przez radcę ambasady niemieckiej w Moskwie Twardowskiego.

Izwiestja 10.IV donoszą, że podczas przyjęcia na cześć delegacji Prus Wschodnich, które odbyło się w zachodniej izbie handlowej w Moskwie, Arałow, Klimczuk i Kwiryng podkreślili w swych przemówieniach rolę portu w Królewcu w rozwoju eksportu sowieckiego oraz znaczenie rolnictwa Prus Wschodnich dla rozwoju kultury rolnej w ZSRR. Ambasador von Dierksen oświadczył w swem przemówieniu, iż Prusy Wschodnie stanowią tę pierwszą prowincję Niemiec, która zrozumiała potrzebę nawiązania ściślejszych stosunków gospodarczych między Niemcami a ZSRR. Członkowie delegacji podkreślili w swych przemówieniach konieczność zbliżenia gospodarczego i kulturalnego między Prusami Wschodniemi a ZSRR.

Izwiestja 10.IV ogłaszają wywiad z nadprezydentem Prus Wschodnich Siehrem. W wywiadzie tym Siehr oświadczył, iż Prusy Wschodnie „przechodzą przez okres licznych trudności ze względu na oddzielenie ich od reszty Niemiec przez korytarz polski". Siehr nie wątpi, iż rozwój gospodarczy Prus Wschodnich, pracowitość ich ludności oraz pomoc rządu Rzeszy usuną z biegiem czasu te trudności, zaś rozwój stosunków gospodarczych z ZSRR ułatwi ich usunięcie. Celem pobytu delegacji Prus wschodnich w ZSRR jest wzmocnienie stosunków gospodarczych, które istniały jeszcze przed wojną światową. Po wojnie stanowią Prusy Wschodnie naturalny łącznik między ZSRR a Niemcami. Delegacja nie zamierza zawierać z ZSRR jakichkolwiek tranzakcyj. Celem jej pobytu jest zapoznanie ze stanem gospodarczym ZSRR oraz nawiązanie kontaktu z kierownikami sowieckiego życia gospodarczego. Rozwój stosunków gospodarczych wymaga przedewszystkiem ściślej współpracy komisarjatu ludowego komunikacji z zarządem kolei wschodnio-pruskich. W drugiej części swej deklaracji poruszył Siehr szczegóły ewentualnych tranzakcyj importowych i eksportowych, które zawarte być mogą między Prusami Wschodniemi a ZSRR.

Izwiestja 10.IV donoszą z Berlina, iż prasa niemiecka usiłuje oczyścić Gumańskiego z zarzutów, które były mu postawione w związku ze sprawą Orłowa. W komentarzach pismo oświadcza, iż usiłowania te określić należy jako bardzo dziwne, gdyż od kilku lat udział Gumańskiego w rozpowszechnianiu sfałszowanych dokumentów sowieckich nie stanowi tajemnicy. Władze związane są być może w stosunku do Gumańskiego pewnemi względami formalnemi, lecz gdy takie pismo, jak „Vorwärts" usiłuje obielić Gumańskiego, usiłowania te określić należy jako błąd polityczny i brak taktu. Elementarna uczciwość polityczna domaga się wyświetlenia wszystkich szczegółów ohydnej afery politycznej, jaką stanowi fałszowanie sowieckich dokumentów.

ANGLJA A Z. S. R. R.

Prawda 10.IV omawia w art. wst. stosunki angielsko-sowieckie na tle pobytu delegacji angielskiej w ZSRR. Stosunki te składają się z kilku części, z których każda oparta jest na pewnem wydarzeniu. Do wydarzeń tych pismo zalicza: 1) pobyt delegacji angielskiej w Moskwie i jej pertraktacje z rządem ZSRR, 2) wypadki w Indjach i 3) ogłoszony przez „Morgen Post" sensacyjny dokument o rzekomej wywrotowej akcji Sowietów w Anglji. Imperjalizm angielski posiada dwie dusze. Pierwsza dąży do ustalenia stosunków handlowych z ZSRR, druga zajmuje się intrygą przeciwko ZSRR i pracuje nad ogłoszeniem sfałszowanych dokumentów politycznych. Należy to do normalnych wewnętrznych przeciwieństw imperjalizmu. Opinja sowiecka zapatruje się spokojnie na sytuację i jest pewna tego, iż burżuazja angielska zmuszona będzie do poczynienia kroków ku nawiązaniu normalnych stosunków z ZSRR.

Prawda 10.IV ogłasza w depeszy z Londynu deklarację, poczynioną przez Mack Donalda współpracownikowi „Daily Herald", podkreślającą zdanie Mack Donalda, iż obecna sytuacja w stosunkach angielsko-sowieckich nie może trwać bez końca.

Prawda 10.IV ogłasza obszerne streszczenie głosów prasy angielskiej w sprawie pobytu delegacji angielskiej w Moskwie. Pismo podkreśla, iż angielska prasa konserwatywna nie ukrywa swego niezadowolenia, liberalna zaś dąży do „rozsądnego porozumienia".

Prawda 10.IV donosi, że członkowie delegacji angielskiej odwiedzili główny komitet koncesyjny w Moskwie i w rozmowie z przewodniczącym tego komitetu Ksandrowem interesowali się podstawą organizacji współpracy koncesjonarjuszów zagranicznych z państwem sowieckiem. Prócz tego odwiedzili delegaci angielscy kilka zakładów przemysłu państwowego w Moskwie.

JAPONJA A ZSRR.

Prawda 10.IV, omawiając zmianę taktyki japońskich przemysłowców rybnych w sprawie połowu na wodach sowieckich, określa sytuację jako bankructwo przeciwsowieckiej intrygi japońskiego przemysłu rybnego i podnosi jako sukces sowieckiej polityki udział Japończyków w ostatnim przetargu na wydzierżawienie przemysłu rybnego na Dalekim Wschodzie sowieckim.

FINLANDJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 9.IV donoszą z Helsingforsu, na podstawie głosów prasy finlandzkiej, iż kwestja przystąpienia Finlandji do protokółu moskiewskiego nie be-

dzie rozważana podczas bieżącej wiosennej sesji sejmu, na jesieni zaś potrzeba rozważania tej kwestji, żądaniem pism finlandzkich, upadnie, gdyż pakt Kellogga ratyfikowany będzie przez wszystkich jego pierwotnych sygnatarjuszów. W komentarzach do tej wiadomości pismo oświadcza, iż ZSRR nie ignoruje bynajmniej formalnych kwestyj procedury parlamentarnej, które odgrywają tak wielką rolę w życiu pewnych państw, w tej liczbie również i Finlandji. Rząd związkowy uwzględnia, iż przystąpienie Finlandji do protokółu uzależnione było od ratyfikacji paktu Kellogga przez sejm finlandzki, lecz gdyby dla formalnych powodów przystąpienie to odroczono do jesieni, opinja sowiecka ustosunkowałaby się do tego odroczenia, jako do świadomego unikania udziału w protokóle przez Finlandję. Opinja sowiecka wierzy, iż Finlandja nie będzie sabotowała dążenia rządu ZSRR do utrwalenia pokoju w Europie wschodniej.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Izwiestja 10.IV ogłaszają przemówienie sekretarza C. K. partji Kaganowicza, wygłoszone na konferencji partyjnej obwodu Uralskiego. Stwierdzając zwycięstwo, odniesione przez partję nad trockizmem, Kaganowicz oświadczył, iż pojedyńczy zwolennicy Trockiego zdołali się jednak utrzymać w szeregach partji. Partja zapatruje się na nich, jako na prowakatorów i agentów kontrrewolucyjnej organizacji. Bezwzględne tępienie tych kontrrewolucjonistów stanowi obowiązek wszystkich członków partji. Po likwidacji trockizmu powstało w partji nowe niebezpieczeństwo, t. zw. prawicowe odchylenie. Zwolennicy tego odchylenia zwalczają socjalistyczne uprzemysłowienie ZSRR, chcą stworzyć z państwa sowietów „chłopskie carstwo“, w którem żadne socjalistyczne uprzemysłowienie nie będzie możliwe. Równocześnie nie przeciwdziałają zwolennicy prawicowego odchylenia ewentualnemu kapitalistycznemu uprzemysłowieniu ZSRR, żądając wzmocnienia gospodarczego stanowiska nepmanów po miastach sowieckich i kułaków w rolnictwie. Zagadnienie reorganizacji rolnictwa związane jest ściśle z zagadnieniem uprzemysłowienia, gdyż przemysł socjalistyczny nie może istnieć bez socjalistycznej podstawy rolniczej. Przechodząc do omówienia trudności aprowizacyjnych, oświadczył Kaganowicz, iż polityka aprowizacyjna rządu ZSRR powinna być polityką klasową, czyli dbać powinna przedewszystkiem o aprowizację proletarjatu, pozostawiając własnemu losowi nieproletarjackie warstwy ludności.

Siegodnia Wieczerom 10.IV donosi o otwarciu obrad konferencji KPBU w Charkowie. Przewodniczący C. K. W. USRR Piotrowski oświadczył w swem przemówieniu, iż sytuacja polityczna wymaga od partji jedności i dyscypliny. Ukraińska partja komunistyczna wytrzymała zaszczytnie walkę z trockizmem, obecnie należy skierować wszystkie wysiłki partji ku walce z odchyleniem prawicowem.

Rul 12.IV donosi o ucieczce opozycjonisty Miasnikowa z ZSRR do Persji. W 1918 roku brał Miasnikow udział w zamordowaniu brata Mikołaja II, w. ks. Michała Aleksandrowicza.

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

Izwiestja 10.IV zamieszczają karykaturę, wyobrażającą rękę w generalskim mundurze, wylewającą cuchnący płyn na głowy posłów Sejmu. Napis pod rysunkiem brzmi: „Marszałek wyzdrowiał, czyli niespodziewany prysznic“.

Prawda 10.IV donosi o wyjeździe delegacji sowieckiej do Genewy dla udziału w obradach VI sesji przygotowawczej komisji do spraw rozbrojeniowych.

Prasa sowiecka z pierwszych dni kwietnia uwzględnia obszernie 10-lecie wyboru Kalinina na stanowisko przewodniczącego C. K. W. ZSRR, donosząc o licznych manifestacjach sympatji na cześć Kalinina i podkreślając przy tej okazji istnienie całkowitej i bezwzględnej jedności zdań we wszystkich najważniejszych zagadnieniach życia politycznego Z. S. R. R. między Kalininem a większością partji.

Prawda 6.IV donosi o nominacji amerykańskiego obywatela Jona Mantela na stanowisko doradcy rządu nankińskiego.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Sierp 24.III. Wyniki wyborów do rad miejskich na Marchlewszczyźnie. — Rząd faszystowski w Polsce zdziera ostatnią skórę z chłopa. — O pracę komórek partyjnych na wsi. — W sprawie centralnej bibljoteki polskiej na Ukrainie. — Walka ze świętowaniem Wielkanocy — to walka z wpływami kontrrewolucji kułacko-księżowskiej. — Wielkanoc katolicka i pogańska. *18.III.* Gromada pod sądem piłsudczyzny.— W więzieniu polskiem. — Precz z terorem faszystowskim. — Do walki z białym terorem w Polsce faszystowskiej. — Przegląd składu społecznego studentów polskiej techniki pedagogicznej w Kijowie. — Katowanie studentów ukraińskich we Lwowie. — Przegląd pracy antyreligijnej. — Towarzysze Kon i Dzierżyńska honorowymi członkami rad wiejskich. — Pracujące masy polskie winny poznać swych wrogów.

Orka 30.III. Pod batem Piłsudskiego. — Dla bliźnich miłości policzyli sobie kości (o zajściu w kościele katolickim w Mińsku). *27.III.* Pod batem Piłsudskiego.

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40

Drukowane na prawach rękopisu.